

**DERS GÜNLÜĞÜ YAZMANIN İLKOKUL 4. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN
SOSYAL BİLGİLER DERSİ
AKADEMİK BAŞARILARINA ETKİSİ**

Cevat EKER*
İbrahim COŞKUN**

ÖZET

Bu çalışmada, ilkokul 4. sınıf sosyal bilgiler dersi konularının öğretilmesi sürecinde öğrencilerin ders günlüğü yazmalarının akademik başarılarını ve kalıcılık düzeylerini nasıl etkilediğini belirlemek amaçlanmıştır.

Araştırmada deneysel yöntemin ön test, son test kontrol gruplu deseni kullanılmıştır. Çalışmanın örneklemini, 2012–2013 eğitim öğretim yılında ilkokul 4. sınıfta öğrenim gören 65 öğrenciden oluşmaktadır. “Geçmişimi Öğreniyorum” temasının öğretimi hem deney grubunda hem de kontrol grubunda 5 hafta sürmüştür. Bu süreçte deney grubu öğrencilerine ders günlükleri yazdırılarak tema konularının öğretimi yapılmıştır. Ders günlükleri öğrencilerde ders konularını tekrar etmelerinde bir araç olarak kullanılmıştır. Yazılan ders günlükleri her hafta araştırmacılar tarafından kontrol edilerek gerekli geribildirimler verilmiştir. Araştırma sonunda elde edilen bulgulara göre; ders günlükleri kullanılarak yapılan öğretimin, öğrencilerin akademik başarılarının ve öğrenilen bilgilerinin kalıcılık düzeylerinde deney grubu lehine anlamlı farklılıklar sağladığı bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ders günlükleri, Sosyal Bilgiler, akademik başarı, kalıcılık.

**THE EFFECT OF WRITING COURSE DIARIES ON ACADEMIC
ACHIEVEMENT OF ELEMENTARY SCHOOL FOURTH GRADE
STUDENTS**

ABSTRACT

The purpose of this study, it was aimed to determine how the writing of course diary by students affected students 'academic achievement and permanence levels in process of teaching issues of 4th grade at primary school.

In this research, it was used pretest-posttest control group design of experimental method. Sample of this study was formed 65 students who studied in the 4th grade of primary school during 2012-2013 academic year. The Teaching of Unit “I Learn My Past” lasted for 5 years both experimental group and control group. Within this period, it was made the teaching of topics of unit that students of experimental group were caused to write course diaries. Course diaries were used as a means of reviewing topics at students. Course diaries written by students were checked by researchers every week and it was given necessary feedbacks. According to findings acquired at the end of research, it was found that the teaching of using course diaries

---

* Yrd. Doç. Dr., Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, cevateker@gmail.com

** Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, zibrahimc@gmail.com

Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarılarına Etkisi

provided significant differences on behalf of experimental group at permanence levels of students' academic achievements and informations learned by them.

Key words: Lesson diaries, Social studies, Academic achievement, permanence.

1.GİRİŞ

Günümüzde öğrenci başarısı ve öğrenilen bilgilerin kalıcılığı eğitimin amacı olmaktan çok çağın bir gerekliliği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu gereklilik eğitim ve öğretime yönelik geleneksel bakış açısını değiştirmekte, yeni model ve anlayışlar için fırsatlar vermektedir. İnsanın bilgiye ulaşabilmesi ve bilgiyi kullanabilmesi için, öğrenmenin kalıcı olması gerekmektedir. Öğrencilerin daha etkili ve verimli öğrenmelerini gerçekleştirme yollarından biri, derste günlük yazmalarını sağlamaktır. Ders günlüğü yazmanın akademik başarının artması sürecini destekleyici bir rol üstleneceği söylenebilir. Çünkü günlük yazmak, öğrencinin kendini izlemesi ve kendisi ile ilgili farkındalığı artırması için fırsatlar verir (Güvenç, 2009).

Ülkemizde 2005 yılında uygulamaya giren Sosyal Bilgiler Öğretim Programının okul dışı etkinlikleri arasında derslerde günlük tutma önerilmektedir (MEB, 2005). Ders günlükleri öğrencilere öğrendiği konuları kendi ifadeleriyle yazma, tekrar etme, çalışma olanağı sağlamanın yanında sorularını ve düşüncelerini yazılı olarak ifade etme imkânı da vermektedir (Arslan, 2010).

Ders günlükleri, öğrencinin öğrenme sürecinde yaptığı araştırma, sorgulama, deneme, gözlem, öneri vb. çalışmalarını, duygu ve düşüncelerini ifade ettiği yazılı belgeler olarak kabul edilmektedir (Uslu, 2009). Öğrenme yaşantılarını yansıtan ders günlükleri öğrenciye öğrenme sürecinde aktif bir biçimde yer alma olanağı sunar. Ders günlükleri; öğrencilerin kendi öğrenmelerini izlemesi ve düşüncelerinin yansıtılması noktasında etkili bir uygulamadır (Wormeli, 2004). Günlük yazan öğrenci, derste edindiği bilgileri kendi cümleleri ile yazar ve gerektiğinde geri dönüp yazdıklarını inceleyerek kendini gözleme fırsatını bulur. Ders günlükleri sayesinde dersle ilgili öğrencilerde doğrudan dönütler almak mümkündür. Öğretmen, yazılan ders günlüklerini kontrol edip öğrencilere geribildirim vererek öğrencinin konuya ilişkin düşüncelerini doğru bir şekilde oluşturmasına yardımcı olur (Walker, 2003).

Ders günlükleri, sınıf içerisinde yapılan etkinliklerin öğrenciye olan katkısını ve öğrencilerin kişisel gözlemlerinin yansıtılmasını sağlar (Unrau, 2008). Öğrenciler, yazdıkları ders günlükleri sayesinde kendi akademik ilerlemelerini takip edebilmektedirler (Wiggins, 1989). Düzenli ders günlüğü yazmak, öğrencilerde sorumluluk bilincinin gelişmesine ve bilgiyi hatırlama düzeylerinin artmasına katkıda bulunur (Audet, Hickman ve Dobrynina, 1996).

Cevat EKER-İbrahim COŞKUN

Ayrıca ders günlükleri, öğrencilerin öğrenme hedeflerini belirlemelerini ve görmelerini sağlar (Black vd, 2002).

Öğrenciler günlük yazarak, öğrendiklerini kendi ifadeleriyle yeniden biçimlendirme ve düşündüklerini kendi cümleleriyle organize etme fırsatı elde etmiş olurlar (Rossi, 2004). Öğrenciler duygu ve düşüncelerini ders günlüklerine özgürce, sınırlamadan kendi cümleleri ile yazarak problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirebildiğinden günlük yazma, öğrencilerin yansıtıcı öğrenme becerilerinin gelişmesine de yardımcı olmaktadır (McLeod ve Maimon, 2000). Derslerde günlük yazmak, öğrencilerin bilişsel görevlerinde onlara yardımcı olmaktadır (Audet, Hickman ve Dobrynina, 1996).

Öğrenciler, derste edindikleri bilgiler doğrultusunda duygu ve düşüncelerini ders günlüklerine özgürce sınırlamadan kendi cümleleri ile yazarak, düşünceleri ile yüzleşmelerini sağlamış olurlar. Günlük yazma ile öğrenci, kendi ilerleme biçimini ve neyi nasıl öğrendiğini görme olanağına da sahip olur (Crawford ve diğerleri, 2005).

Öğrendikleri konuya ilişkin kendi öğrenme düzeyinin farkına varan öğrenciler, olumlu ya da olumsuz performanslarını görerek nerede hata yaptıklarını ve hangi kısmı geliştirmeleri gerektiğini görme fırsatı bulurlar. Dolayısıyla ders günlükleri bireylere kendi performansını gözden geçirme ve hatalarını zamanında düzeltme olanağı verir. Bir derste günlük yazmak, öğrenilenleri kayıt altına almak ve tekrar etmek demektir. Bu nedenle, ders günlükleri öğrenmeyi kolaylaştırmaktadır (Moon, 2010).

2.ARAŞTIRMANIN AMACI

Bu çalışmanın amacı, ilkokul 4. sınıf öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi “Geçmişimi öğreniyorum” teması öğretim sürecinde günlük yazmalarının akademik başarı ve öğrenilen bilgilerin kalıcılık düzeyine olan etkisini araştırmaktır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin kalıcılık puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesine göre uygulama sonrasında gözlenen değişimlerde anlamlı bir farklılık var mıdır?

Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarılarına Etkisi

3.YÖNTEM

Bu araştırma, öntest-sontest kontrol gruplu modele göre gerçekleştirilmiştir. Ön test - son test kontrol gruplu modelde; yansız atama ile oluşturulmuş iki grup bulunmaktadır. Böylece, bu araştırma içinde bir deney, bir kontrol grubu oluşturulmuş, her iki grupta da deney öncesi ve deney sonrası ölçümler yapılmıştır. Deney grubu öğrencilerine sontest uygulamasından 35 gün sonra ünite konuları ile ilgili kalıcılık testi uygulanmıştır.

Modelde yer alan ve uygulamalar öncesinde gruplara uygulanan ön testler, grupların deney öncesi benzerlik düzeylerinin belirlenmesine ve son testler ise, sonuçlarının yorumlanmasına yardımcı olmuştur (Karasar, 1995).

3.1.Çalışma Grubu

2012–2013 eğitim-öğretim yılı Sakarya ili bir ilköğretim okulunun iki farklı şubesinde öğrenim gören toplam 65 İlkokul 4. sınıf öğrencisi oluşturmaktadır.

Deney ve kontrol gruplarının belirlenmesinde, araştırma kapsamındaki temanın akademik başarı ön testinden aldıkları puanlardan elde edilen verilerden ve Sosyal bilgiler dersi öğretmenlerinin görüşlerinden yararlanılmıştır. Deney grubunda 32 (15 erkek, 17 kız) ve kontrol grubunda 33 (19 erkek, 14 kız) öğrenci bulunmaktadır.

3.2.Veri Toplama Araçları

Akademik başarı testi, “Geçmişimi Öğreniyorum” temasında işlenen konularda öğrencilerin akademik başarılarını belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

“Geçmişimi Öğreniyorum” temasına ait altı kazanım ifadesi için otuz iki soru hazırlanmıştır. Hazırlanan akademik başarı testinde, alan uzmanlarının ve sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri göz önüne alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Testin güvenilirliğini belirlemek için, akademik başarı testi araştırma grubuna benzer özellikler taşıyan toplam 170 ilköğretim 4. sınıf öğrencisine uygulanmıştır. Elde edilen veriler İteman programında analiz edilerek güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Madde analizleri sonucunda madde ayırıcılık gücü, 30'un altında olan maddelerden 18 (0,10), 30 (0,18) numaralı maddeler testten çıkarılmış ve otuz soru maddesinden oluşan nihai test oluşturulmuştur. Nihai test istatistikleri aşağıdaki tabloda verilmiştir:

Tablo 1: “Geçmişimi Öğreniyorum” ünitesine ait testin istatistik sonuçları

Öğrenci Sayısı	Soru Sayısı	$\bar{x}$	SS	KR-20	Test Ortalama Güçlüğü
170	30	26,90	6,48	0,92	0,69

Tablo 1 incelendiğinde “Geçmişimi Öğreniyorum” ünitesine ait testin aritmetik ortalaması ($\bar{x}= 26,90$), standart sapması ($S_s= 6,48$), KR-20 güvenirliliği 0,92 ve ortalama güçlüğü 0.69 olduğu görülmektedir. Bu verilere göre göre, akademik başarı testinin yeterli güvenirliliğe sahip olduğu söylenebilir.

Elde edilen verilere bakıldığında, belirlenen güçlük düzeyi sorularının orta zorlukta olduğunu, yani öğrenciler için soruların ne zor ne de kolay olduğunu göstermektedir. Genellikle madde güçlük derecesi ortalamasının başarı ölçen testlerde 0.50 civarında olması arzu edilmektedir (Bayrakçeken, 2007). Uygulanan öğrenci grubu için de belirlenen değer uygun kabul edilebilecek bir değerdir. Bu yönü ile akademik başarı testinin bilen öğrenci ile bilmeyen öğrenciyi ayırt edebildiği ve ayırt edicilik derecesinin oldukça iyi olduğu söylenebilir.

3.3.Verilerin Analizi

Bu araştırmada, elde edilen veriler, iki aşamada toplanmıştır. Deney ve kontrol gruplarına ön test ve son test uygulanmıştır. Verilerin analizinde istatistikî işlemlerden t- testi, ANOVA, aritmetik ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (S_s), frekans (f), yüzde (%) kullanılmıştır.

Araştırmada karışık desenlerde tekrarlı ölçümler için iki yönlü (2x3 faktörlü) ANOVA yöntemi kullanılmıştır. Birinci faktör iki ayrı deneysel işlemi (1. Deney grubunu, 2. Kontrol grubunu), ikinci faktör ise deney öncesi ile deney sonrası ölçümleri (ön test- son test ve kalıcılık testi) ifade etmektedir. Analizden önce tek faktör üzerinde tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA olarak da isimlendirilen istatistiksel modelin aşağıda belirtilen varsayımlarının karşılanıp karşılanmadığına bakılmıştır (Büyüköztürk, 2012).

1. Bağımlı değişkene ait puanlar (ölçümler) en az aralık ölçeğinde ve süreklidir.
2. Bağımlı değişkene ait puanlar, her bir alt grupta normal dağılım gösterir.
3. Grupların aynı zamanda elde edilen puanlarının varyansları eşittir.
4. Ölçüm setlerinin iki düzeyi için hesaplanan fark puanlarının varyansları eşittir.

Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarılarına Etkisi

5. Herhangi bir denek için hesaplanan fark puanı, diğer denekler için hesaplanan fark puanlarından bağımsızdır.

Verilerin gruplar arasında farklı olma durumları $p < .05$ anlamlılık seviyesinde test edilmiştir.

4.BULGULAR

Bu bölümde deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ön test-son test ve kalıcılık testlerinden elde edilen bulgular verilmektedir.

4.1.Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı ön test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Şeklinde dir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deneysel işlem öncesi akademik başarılarına ait bulgular tablo 2 de verilmiştir.

Tablo 2: Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı ön test puanlarının karşılaştırılması

GRUPLAR	n	$\bar{x}$	Ss	t	P
Deney	32	16.87	4.24		
Kontrol	33	15.56	3.86	.28	.82

P<0,05

Tablo 2. incelendiğinde, deney grubunun uygulamaya başlamadan önce akademik başarı ortalama puanı ($\bar{x}=16.87$), standart sapma değeri ($Ss=4,24$) olarak bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanlarının ortalaması ($\bar{x}= 15,56$), standart sapma değeri ($Ss=3,86$) olarak bulunmuştur. Grupların ön test uygulaması sonunda elde edilen puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı t testi ile hesaplanmış, elde edilen ($t= ,28$) değeri ile ($P<0,05$) düzeyinde anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

4.2.İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı son test puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Şeklinde dir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deneysel işlem sonrası akademik başarılarına ait bulgular tablo 3' te verilmiştir.

Cevat EKER-İbrahim COŞKUN

Tablo 3: Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin akademik başarı son test puanlarının karşılaştırılması

GRUPLAR	N	$\bar{x}$	Ss	t	P
Deney	32	29.00	4.73		
Kontrol	33	23.78	5.25	4.32	.000

P<0,05

Tablo 3. incelendiğinde, deney grubunun uygulama sonunda elde edilen akademik başarı ortalama puanı ($\bar{x}=29.00$), standart sapma değeri ($Ss=4,73$) olarak bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanlarının ortalaması ($\bar{x}= 23,78$), standart sapma değeri ($Ss=5,25$) olarak bulunmuştur. Grupların son test uygulaması sonunda elde edilen puanları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığı t testi ile hesaplanmış, elde edilen ($t= 4,32$) değeri ile ($P<0,05$) düzeyinde deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, ders günlüğü yazmanın deney grubundaki öğrencilerin akademik başarılarını, olumlu yönde etkilediği söylenebilir.

4.3.Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Deney grubu öğrencileri ile kontrol grubu öğrencilerinin kalıcılık puanları arasında anlamlı bir fark var mıdır? Şeklindedir. Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin deneysel işlem sonrası akademik başarılarına ait bulgular tablo 4’ te verilmiştir.

Tablo 4: Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin kalıcılık puanlarının karşılaştırılması

GRUPLAR	Son test			Kalıcılık testi			t	P
	N	$\bar{x}$	Ss	N	$\bar{x}$	Ss		
Deney	32	29.00	4.73	33	28.12	3.68	4.68	.000
Kontrol	33	23.78	5.25	32	20.43	3.17		

P<0,05

Tablo 4 incelendiğinde, deney grubu öğrencilerinin akademik başarı son test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=29.00$), standart sapması ($Ss=4.73$) olarak bulunmuştur. Kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı son test puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=23.78$) standart sapması ($Ss=5.25$) olarak bulunmuştur. Deney grubu öğrencilerinin kalıcılık testi puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=28.12$) standart sapması ($Ss=3.68$) olarak bulunmuştur. Kontrol

Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarılarına Etkisi

grubu öğrencilerinin kalıcılık testi puanlarının aritmetik ortalaması ($\bar{x}=20.43$), standart sapması ($Ss=3.17$) olarak bulunmuştur. Diğer bir ifadeyle deney grubu öğrencilerinin son test ile kalıcılık testi uygulaması arasında geçen süre zarfında 0.88'lik bir düşüş, kontrol grubu öğrencilerinin puanları ortalamalarında ise, 3.35'lik bir düşüş, meydana gelmiştir.

Grupların son test ve kalıcılık puanları arasında meydana gelen farkın anlamlı olup olmadığı t testi ile yorumlanmış, elde edilen ($t=4,68$) değeri ile ($P<0,05$) düzeyinde deney grubu lehine anlamlı bir fark bulunmuştur.

4.4.Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin uygulama öncesine göre uygulama sonrasında gözlenen değişimlerde anlamlı bir farklılık var mıdır? Şeklinde dir. Deney ve kontrol grubu öğrencilerinin ders başarılarında uygulama öncesine göre uygulama sonrasında gözlenen söz konusu değişimlerin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğine ilişkin yapılan tekrarlı ölçümler için iki faktörlü ANOVA sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Akademik Başarı Testi Ön test, Son test ve Kalıcılık Testi Puanlarının Anova Sonuçları

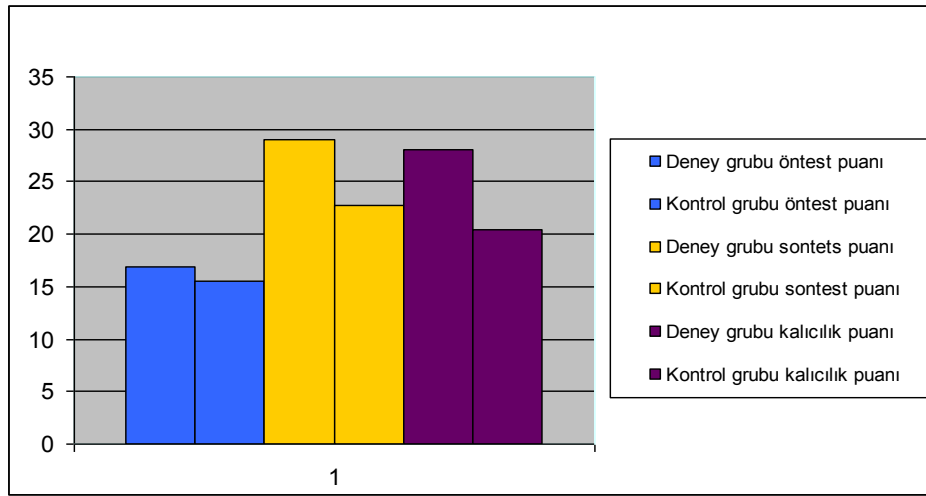
Varyansın kaynağı	Kareler toplamı	sd	Kareler ortalaması	F	(P)
Gruplar arası	37651.415	67			
Grup (Deney ve Kontrol)	2462.467	1	2172.467	13.68	.000
Hata	34289.324	66	491.864		
Gruplar içi	27562.287	68			
Ölçüm (Öntest-sontest-kalıcılık)	18712.579	1	8856.289	64.43	.000
Grup x Ölçüm	684.274	1	320.557	9.14	.000
Hata	12464.560	66	92.874		
<i>Toplam</i>	65213.702	135			

Cevat EKER-İbrahim COŞKUN

Tablo 5 incelendiğinde, deney ve kontrol grubu öğrencilerinin sosyal bilgiler dersi akademik başarıları deney öncesinden sonrasına önemli farklılık gösterdiği bulunmuştur. [F=9.14, p<.005]. Diğer bir anlatımla bu bulgu, ders günlüklerinin kullanıldığı deney grubu öğrencilerinin akademik başarılarını ve kalıcılık düzeylerini arttırmada olumlu bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin uygulama öncesi elde edilen puanları ile uygulama sonrasında elde edilen puanları arasındaki değişimler aşağıda grafik 1’de gösterilmektedir.

Grafik 1: Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ön test, son test ve kalıcılık puanlarının karşılaştırılması.

Grafik 1 incelendiğinde, öğrencilerin ön test puanları bakımından benzer düzeyde oldukları, son test ve kalıcılık puanları bakımından deney grubu lehine bir farklılığın olduğu görülmektedir.

5.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Elde edilen bulgular doğrultusunda aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir:

Ders günlüğünü bir ünite öğretimi süreci içerisinde yazan deney grubu öğrencileri ile günlük yazmayan kontrol grubu öğrencilerinin akademik başarı puanlarında deney grubu öğrencileri lehine anlamlı bir farklılığın olduğu bulunmuştur.

Ders günlüğünü bir ünite öğretimi süreci içerisinde yazan deney grubu öğrencileri ile günlük yazmayan kontrol grubu öğrencilerinin kalıcılık testi puanlarının ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olduğu, dolayısıyla ders sonlarında günlük yazmanın kalıcılığı olumlu yönde etkilediği bulunmuştur.

Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi Akademik Başarılarına Etkisi

Öğrencilerin ders günlükleri yazmaları ile öğrenilen konuları zihinlerinde yeniden yapılandırarak tekrar ettikleri, bu durumun, akademik başarılarının artmasını sağladığı düşünülmektedir. Tuncel ve Ayva (2009) günlük tutmanın, dersi tekrar etme imkânı vermesi nedeniyle öğrencilerin başarısını etkilediğini belirtmiştir. Benzer bir araştırmada Atilla, Günel ve Büyükkasap (2009) konuyu tekrar etmenin öğrenci başarısını arttırdığı sonucunu bulmuştur. Bu bulgular araştırma sonuçları ile paralellik göstermektedir.

Deney grubu öğrencilerine son test uygulamasından 35 gün sonra ünite konuları ile ilgili kalıcılık testinde, deney grubunun lehine anlamlı bir fark meydana gelmiştir. Bu farkın nedeni olarak ders günlükleri yazma ile öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olduğu deney grubu öğrencilerinin edindikleri bilgileri daha fazla hatırladıkları söylenebilir. Öğrenciler yazdıkları ders günlükleri aracılığı ile öğrendikleri bilgileri tekrar etme alışkanlığı kazanmış olabilirler. Bu durum öğrenilen bilgilerin hatırlanmasını kolaylaştırmış olabilir. Derslerde günlük yazma hem anında hem de daha sonraki süreçlerde hatırlama gücünü geliştirmektedir (Weiland ve Kingsburg, 2001). Günlük yazmanın kalıcı öğrenme üzerindeki etkisini ortaya koyan (Du ve Wegner, 2005; Avcı, 2008; Uslu, 2009) araştırma sonuçları bu araştırmanın bulguları ile paralellik göstermektedir. Araştırma bulgularına paralel olarak Avcı (2008) yaptığı çalışmada, günlüklerin öğrenilen bilgilerin kalıcı olmasına katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Benzer bir araştırmada Çardak (2010) öğrencilerin derslerde günlük tutmalarının, öğrendikleri bilgilerin daha kalıcı olmasına katkı sağladığı ortaya koymuştur.

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda aşağıdaki öneriler yapılabilir;

- İlkokul 4. sınıf öğrencilerin sosyal bilgiler dersindeki akademik başarılarının artmasına ve kalıcı öğrenmelerine olumlu katkısı olan ders günlükleri yazma etkinlikleri diğer derslerde de düzenli olarak kullanılmalıdır.
- Öğretmenler, öğrencilerin, derste öğrendikleri bilgileri pekiştirmelerine ve yeniden gözden geçirmelerine olumlu katkısı olan ders günlüklerini, sınıf içi yazma etkinliği olarak sıklıkla kullanmalı ve ev ödevi olarak vermelidir.

KAYNAKÇA

- Arslan, M. M. (2010). *Sosyal Bilgiler 7. Sınıf Öğretmen Kılavuz Kitabı*. Ankara: Anıtepe Yayıncılık.
- Atilla, E. M., Günel, M. ve Büyükkasap, E. (2009). Betimleme modlarının öğrenme amaçlı yazma aktiviteleri içerisindeki kullanım

Cevat EKER-İbrahim COŞKUN

- varyasyonlarının ilköğretim kuvvet ve hareket konularının öğrenimi üzerine etkisi. *Türk Fen Eğitim Dergisi*, 7(4), 113–127.
- Audet, H. R., Hickman, P. ve Dobrynina, G. (1996). Learning Logs: A classroom practice for enhancing scientific sense making, *Journal of research in science teaching*, 33(2), 205–222.
- Avcı, E. D. (2008). Fen ve teknoloji eğitiminde öğrenci günlüklerinin kullanılması, *Eurasian Journal of Educational Research*, 30, 17–32.
- Bayrakçeken, S. (2007). Test Geliştirme. Ölçme ve Değerlendirme. Editör: Emin Karip. Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- Black, P., Harrison, C., Lee, C., Marshall, B. ve Wiliam, D. (2002) Working inside the black box; assessment for learning in the classroom. *London, UK: King's College*.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: Pegem A Yayıncılık
- Çardak, Ü. (2010). *Fen ve Teknoloji dersine ilişkin günlük tutmanın öğrenci başarısı ve tutumu üzerine etkisi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- Crawford, A., Wendy, S., Samuel, R. M. ve Makinster, J.(2005). **Teaching and Learning Strategies for the Thinking Classroom. United States of America:** International Debate Education Association.
- Du, S. H. ve Wagner, C. (2005). *Learning with weblogs: An Empirical Investigation*, Proceedings of the 38th Hawaii International Conference on System Sciences
- Güvenç, H. (2009). *İlköğretim 6. Sınıf Öğrencilerinin Ev Çalışmalarına İlişkin Yansıtıcıları*. İzmir: Ege Üniversitesi, 18. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. (23 Mart 2010. İzmir).
- Karasar, N. (1995). Bilimsel Araştırma Yöntemi, İstanbul: Alkım Yayınları.
- Mcleod, S. ve Maimon, E. (2000). *Clearing the air: WAC myths and realities*. *College English*, 15(5), 573–583.
- Moon, J. (2010). *Learning Journals and Logs, ucd Teaching and Learning/ Resources*. (www.ucd.ie/teaching, 15.012. 2012 tarihinde erişildi).
- Rossi, D. W. (2004). Using elementary interactive science journals to encourage reflection, learning and positive attitudes toward science. SCE 5308.
- Tuncel, G. ve Ayva Ö. (2009). *5. Sınıf Sosyal Bilgiler dersi öğretiminde yansıtıcı günlüklerin kullanımı*. IV. Sosyal Bilimler Eğitimi Kongresinde Sunulan Bildiri, (7–9 Ekim, İstanbul).
- Unrau, J. N. (2008) . *Thoughtful teachers, thoughtful learners: Helping students think critically*. Canada: Pippin Publishing Corporation.
- Uslu, H. (2009). *Altıncı ve yedinci sınıf Fen ve Matematik derslerinde günlüklerin kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Isparta: Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.

***Ders Günlüğü Yazmanın İlkokul 4. Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersi
Akademik Başarılarına Etkisi***

- Weiland, A. ve Kingsbury, S. J. (2001). Immediate and delayed recall of lecture material as a function of note taking. *The Journal of Educational Research*, 17(2), 228–236
- Wormeli, R. (2004). *Summarization in any subject: 50 techniques to improve student learning*. United States of America: Association for Supervision & Curriculum Development.
- Walker, B. J. (2003). *Supporting Struggling Readers*. Canada: Pippin Publishing Corporation.
- Wiggins, G. (1989). A true test: Toward more authentic and equitable assessment. *Phi Delta Kappan*, 70, 703–713.